

HET GENEALOGISCH WERK VAN DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

In de eerste helft van de 19de eeuw was de staat New York een vruchtbare bodem voor allerlei nieuwe religieuze groeperingen: Gereformeerde Baptisten, Vrijwillige Baptisten, de Kerk der Wederopstanding, Adventisten enz... Joseph Smith Jr. (1805-1844), zoon van een Methodistische boer voelde zich tot geen van deze gemeenschappen aangetrokken en stichte in 1830 na een visioen van de engel Moroni zijn eigen kerk. Volgens de openbaring aan hem gedaan, zou een rond het jaar 400 uitgestorven stam van Israëlieten duizend jaar eerder in Amerika geland zijn en door Christus bezocht. Joseph Smith publiceerde het boek van hun profeet Mormon in 1830. Zijn volgelingen werden naar die profeet, Mormonen genoemd. De kerk had het moeilijk om aanvaard te worden en moest zich van de ene naar de andere staat verplaatsen. Joseph Smith zelf werd vermoord in 1844. Kort daarop trok de gemeenschap onder leiding van zijn opvolger Brigham Young (1801-1877) naar de woestijn in Utah en stichte er de stad Salt Lake City aan het zoutmeer.

Smith had zich afgevraagd hoe de overledenen met het geloof van zijn kerk zouden kunnen kennis nemen. Uit de bijbel, in Korinthiërs 15:29 meende hij te begrijpen dat reeds bij de eerste christenen de doop van overledenen gebruikelijk was. Hij bracht dit gebruik terug in voege. Hierdoor ontstond de grote belangstelling van de Mormoonse Kerk om aan voorouderonderzoek te doen en zo de Kerk-gemeenschap te kunnen uitbreiden met gelovigen die de hedendaagse voorafgegaan waren. Al gauw werd dit één van de hoofdactiviteiten van de Kerk. Dit genealogisch vorsingswerk van de Mormoonse Kerk werd in 1894 ondergebracht in een aparte organisatie: de Genealogical Society of Utah. Deze neutrale benaming hielp de weerstand te verminderen die er soms bestond bij archiefdiensten en regeringen om hun medewerking te verlenen in projecten van een religieuze gemeenschap.

In 1938 begon de Kerk met het verfilmen van Amerikaanse archiefstukken van belang voor genealogisch onderzoek. Thans zijn er reeds 1,6 miljoen rollen en elke maand komen er ong. 4.000 bij. Niet enkel in de USA of in Europa wordt gefilmd, maar ook in China bv. werden reeds de keizerlijke archieven te Peking verfilmd. In totaal werden gegevens uit 100 landen verzameld. De meeste archiefdiensten zijn zeer bereid tot medewerking. De voormalige Sovjet Unie was een harde noot om kraken, maar gaf uiteindelijk toelating. Cuba werd benaderd via een omweg, de Sandinisten. Zwitserland evenwel keerde op zijn stappen terug onder druk van de Lutherse Kerk. Het Vaticaan en Haïti gaven geen toelating. Een project om de archieven van volkeren waar enkel een traditie van mondelinge overlevering bestaat, zoals bij de Bedoeïnen of bij de inwoners van de eilanden in de Stille Oceaan, op geluidsband vast te leggen, mislukte evenwel jammerlijk. Voor het bewaren van het microfilm archief werd in de jaren 1958-63 een opslagruimte uitgehakt in het binenste van een bomvrije granieten berg op enkele mijl ten zuiden van Salt Lake City.

In 1969 werd een mainframe computer in gebruik genomen. Men was tot het besef gekomen dat het sterk aangroeiend volume van verzamelde informatie met de meest moderne middelen moest beheerd worden. Het jaar daarop waren reeds 30 miljoen namen in de computer ingebracht, getrokken uit de grote verzameling drie-generatie gezinsformulieren. In dit centrale bestand worden personen geregistreerd voor wie tempelverordeningen werden uitgevoerd. Wanneer leden van de Kerk voorouders willen dopen, wordt eerst nagekeken of deze niet reeds eerder in de Kerk zijn opgenomen.

Op dit bestand werd een index samengesteld, de zg. *International Genealogical Index* (I.G.I.) die in 1992 reeds 187 miljoen namen bevatte. Deze is beschikbaar op ong. 10.000 microfiches. De index vermeldt naam, ouders, huwelijkspartner, datum en plaats van geboorte, doop en huwelijk. De microfiches zijn reeds geruime tijd te raadplegen in één van de 1500 centra voor Familiegeschiedenis die de Mormonen over de hele wereld hebben.

In 1985 werd een nieuwe 8.2 miljoen dollar kostende genealogische bibliotheek van vijf verdiepingen geopend in Salt Lake City. De gegevens op de centrale mainframe computer konden door de bezoekers op schermen geraadpleegd worden.

In 1988-90 werd opnieuw een grote sprong voorwaarts gemaakt: beslist werd om de gegevensbestanden niet langer centraal te laten raadplegen, maar een autonoom systeem te ontwerpen dat op vele plaatsen kon werken. Daartoe werd de I.G.I. overgebracht op de Compac Disc, zodat deze nu veel sneller en met grotere accuratesse dan op de microfiches kan geraadpleegd worden op vele plaatsen buiten Salt Lake City. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een gewone personal computer met het zoekprogramma *Family Search*, ontwikkeld door de eigen diensten. In de centrale bibliotheek in Salt Lake City werden een 150-tal PC's opgesteld ten behoeve van de bezoekers maar ook in nog honderden andere centra voor familiegeschiedenis verspreid over de hele wereld.

Belangrijke andere gegevensbestanden die ook via computer te raadplegen zijn, de *Ancestral File*, een databank van 12,7 miljoen in stambomen of kwartierstaten verbonden personen, afkomstig van genealogische opzoekingen, gedaan door zowel Mormonen als niet-Mormonen - de *Social Security Death Index*, dit zijn gegevens betreffende een 40 miljoen, tussen 1962 en 1988 overleden, personen die uitkeringen van de Sociale Zekerheidsdienst van de USA genoten en de *Military Death Records*, gegevens over 100.000 veteranen uit de oorlogen van Korea en Vietnam.

In het begin van de 1980-er jaren werd de catalogus van de genealogische bibliotheek van de Mormoonse Kerk, van steekkaart overgebracht op computer. De *Family History Library Catalog* is eveneens raadpleegbaar op microfiche of op de CD-ROM's. Zij bevatten de beschrijvingen van zo'n 1.600.000 microfilms en 225.000 boeken.

De Mormoonse Kerk ontwikkelde ook haar eigen genealogie programma *Personal Ancestral File*. Maar vooral bekend werd de ontwikkeling (die nog steeds verder gaat) van een universeel formaat voor het opslaan van genealogische informatie in computervorm. Dit formaat werd *GEDCOM* genoemd: Genealogical Data Communication. Dit standaard formaat wordt wereldwijd geaccepteerd door zo goed als alle programma's voor genealogie.

Sinds november van vorig jaar zijn nu ook een drietal centra van de Mormonen in Vlaanderen met een Personal Computer, het Family Search zoekprogramma en CD's uitgerust. Het betreft Gent (St-Denijs-Westrem), St-Niklaas en Merksem. Raadpleging is vrij voor iedereen, zowel voor leden als niet-leden van de Kerk. In het tijdschrift van *VVF-Genealogie & Computer* (jan.1994 e.v.) wordt in een reeks afleveringen dieper ingegaan op de inhoud van de bestanden, het gebruik van Family Search, met tips en wordt nog extra achtergrondinformatie gegeven over deze belangrijke genealogische bron

Pieter DONCHE

Literatuur: (red) J. CERNY en W. ELLIOTT, *The Library, A Guide to the LDS Family History Library*, Ancestry Publishing, Salt Lake City, 1988. 763 pp.; A SHOUMATOFF, *The Mountain of Names*, New York, 1985; *Genealogical Computing*, 1990-1993, ts., Ancestry Publishing, verschillende afleveringen.

Centra in Vlaanderen: Kortrijksestweg 1060, St-Denijs- Westrem; Parklaan 18, St-Niklaas; Bergen-op-Zoomlaan 20, Merksem. Raadpleging op afspraak.